

dingen worden erdoor aangetast." Even later, met een plotselinge behoefte aan een lichter toon: „U begrijpt intusschen, de poilus die met verlof naar Parijs komen — nou, die hebben er een leventje! Ze kunnen alles krijgen wat ze hebben willen!" En hij knipoogde naar Huib, als om te kennen te geven, dat hij 't moeilijk duidelijker zeggen kon in tegenwoordigheid van Pauline, naar wier blanke gezichtje, met zijn indrukwekkenden adeldom, min of meer tersluiks aller blikken zich richtten.

Niettemin, Bachtman, na even rondkijken met zijn naïeven glimlach, kwam ruw-weg los: „Ik hoor toch, dat mot in Londen tegenwoordig nog erger zijn. De engelschen hebben de naam nooit zoo.... Maar dat een vrouw of meisje daar zich overgeeft aan de eerste-de-beste officier of soldaat — 't wordt er niet meer als een schande beschouwd.... bijna toegejuicht..."

„Natuurlijk! Maar dat's toch overal hetzelfde tegenwoordig!" riep mevrouw Hulshorst uit op haar toon van strakke stelligheid, terwijl ze een nieuwe sigaret opstak. „Ieder grijpt wat hij kan krijgen. En liefst dadelijk. Morgen? Wie is daar zeker van!"

„En een officier of een soldaat die van het front komt — dat's een held qualitate qua," voegde haar man erbij, een ironischen blik in haar richting sturend, die haar echter te ontgaan scheen.

Over den oorlog zelf — de kansen, de vooruitzichten — werden geen meeningen geuit. Men schokte de schouders. Een beslissende overwinning scheen onmogelijk geworden. Het ziekteproces moest zijn verloop hebben.

Ook Italië en Bulgarije hadden geen verandering gebracht. Nog geen zes weken geleden waren de hollandsche schepen Tubantia en Palembang redeloos en moedwillig getorpedeerd. Maar het was of men wende aan zulke gewelddaden, of de geesten er immuun tegen geworden waren. „Dat lijkt in Frankrijk soms nog erger" — vertelde Hulshorst — „ze leven — ze lachen — maar innerlijk is iedereen, en tot stikkens toe, van 't zelfde vervuld. Juist dat lijdelijk moeten afwachten — 't maakt de menschen gek. Denk je er ook eens in: alle ziekenhuizen, alle ambulances, méér dan vol..... verminkten, blinden, vergiftigden.... en dat weet iedereen! En stel je dan voor: ook dáár, overal, zitten ze in hun cafés en restaurants, mannen en vrouwen, net als hier. Ze zoeken mekaar, hè? Ze praten en lachen.... Maar ze weten terwijl dat, op hetzelfde oogenblik misschien, hun man of hun verloofde, hun broer of hun zoon...." Hulshorst stokte. Over zijn groote, donkere oogen trok een glanzig waas. Zich plotseling tot Pauline wendend vroeg hij: „Heeft u kinderen, mevrouw?"

De aangesprokene schokte achterover, bloosde, stamelde iets onverstaanbaars. „Nee-nee", haastte Huib zich, sterk fronsend, voor haar te antwoorden. En snel keek hij op naar Paulines oogen — die zijn blik ontweken. Er was een algemeen zwijgen.